

ПИТАЊА ДРУШТВЕНОГ ИДЕНТИТЕТА

Резиме

Овај рад има за циљ да промисли односе различитих врста идентификације и покушаје њиховог одређења са којима смо се до сада у литератури сретали. Посебан акценат у раду јесте на одређењу етничког, верског и националног идентитета као најчешћим врстама друштвене идентификације у модерном друштву. Упркос интегративним процесима у савременом свету ове врсте идентификације и даље имају снажан емоционални легитимитет и најчешћи су одговори на питање: "Ко смо ми?".

Кључне речи: идентитет, етнички идентитет, национални идентитет, верски идентитет.

Идентитет се моћно испољава када је угрожен.
Ђуро Шушњић

Идентитет је категорија којом се научници баве, многе су књиге о томе написане, постоје курсеви у чијој је жижи питање индивидуалне и друштвене идентификације. Поставља се питање за које се идентитете људи везују у овом историјском тренутку. Концепти индивидуалне и колективне идентификације су продукт друштвених и културних промена у садејству са традицијом. Друштвена идентификације је подложна променама упркос указивању на неопходно очување континуитета.

Врсте друштвене идентификације. "Од свих релација, најуниверзалнија је релација идентитета будући да је својствена сваком бићу чије постојање има трајање" (Hume 1978). Ово Хјумово одређење се односи на персонални идентитет, док се социологија занима за микрогрупне, националне и цивилизацијске оквире идентификације. "Идентификација је појава поистовећивања појединца са неком друштвеном групом у којој живи, или у којој намерава да живи, при чему некритички усваја њене идеје, веровања, вредности, норме и правила понашања" (Шушњић 1998:384).

Социјални идентитет се дефинише као сазнање индивидуе да припада одређеној друштвеној групи уз емоционални и вредносни значај такве припадности. Другим речима, то је концепција јединке као члана групе. Теорије социјалног идентитета основно место додељују категоризацији дистинктивних ознака на основу којих се индивидуе у социјалној структури одређују као чланови различитих група. У својој књизи "Европски културни идентитет" Бранимир Стојковић анализира концепције друштвеног идентитета закључујући да се основне карактеристике друштвеног идентитета могу систематизовати на следећи начин:

1. Идентитет је истовремено индивидуални и колективни феномен који укључује преузимање нових елемената као и очување старих, тако да је психосоцијална диференцијација увек могућа.

2. Идентитет је одређен како припадањем тако и поседовањем извесних одлика, при чему једни елементи могу бити значајнији од других (то значи да њихова међусобна хијерархизација није искључена).

3. Одлике које су основа идентитета, могу бити територијалне и-или социокултурне (и отуда временске), оне се могу међусобно оснаживати или поништавати.

4. Идентитет је истовремено процес и систем, будући да је по својој природи динамичан, али истовремено тежи уравнотежености.

5. Процес настајања идентитета је парадоксалан, јер је утемељен на способности представљања себе, а то представљање је усмерено и прилагођено другима. То даље значи да идентитет не само да мења своје саставне делове, већ и то да опстаје само захваљујући тој способности (Стојковић 1993:24).

Постоје и становишта која оспоравају могућност коришћења појма колективни идентитет (Бергер и Лукман). Она не оспоравају његово постојање, али га сматрају емпиријском генерализацијом која има претеоријску вредност.

Сваки народ има неки скуп идентитетских обележја који се разликује, на основу кога се диференцирамо "ми" и "они". Бранимир Стојковић ова обележја назива идентификаторима. "Пошто је идентитет релативно апстрактан појам и не може да функционише сам, он функционише посредством онога што је његов емпиријски еквивалент, а то су идентификатори" (Стојковић 1999:110-120). Социологе занимају пре свега групни, тј. трибални идентификатори које Б. Стојковић "идентификује" као расна, национална и религијска обележја. Национални идентитет препознајемо као комбинацију расне, националне, религијске припадности, језика и историје. У оквиру ових заједничких обележја, свака група се може дефинисати као национална, тј. етничка.

Према Парсонсу, први систем у структури примарног друштва јесте *конститутивни симболизам* који члановима друштва даје властиту самосвест (колективни идентитет), тако да појам "Ми, који смо..." постаје смисленим. Ово је нека врста одговора на питање ко смо ми. Међу чиниоцима првобитних друштава он је најдиректније повезан са чиниоцима одржавања социјалне солидарности. Конститутивни симболизам је систем симболизације и интеграције значења главних чинилаца друштвеног живота. У првобитном друштву овај систем је повезан са сродничким системом, прецима – људским и натприродним. Они се сматрају оснивачима друштва, нормативни поредак се сматра последицом њиховог деловања и заповести. Територија, замишљена или реална, некада везана за сеобе, такође је референца конститутивног симболизма. Идеја о светим местима је, такође, укључена.

Конститутивни симболизам ствара и интегрише значења везана за органски живот ограничен животом и смрћу, физичко окружење (територију), друштвени положај људи и њихову репродукцију, начин друштвене комуникације, језик. Конститутивни симболизам је првобитна гранична ситуација између културног и друштвеног система првобитних друштава. Он постаје чинилац друштвених процеса укључивањем у систем комуникацијских кодова који је нормативан и оперативан и окупља људе у одређено друштво. Тај систем садржи скуп правила која морају артикулисати све главне области човековог друштвеног живота (технолошки, друштвени, морални, верски), регулише међуделовање људи у ситуацијама као што је брак, однос међу генерацијама, технологија, односи са светим бићима, – све то у складу са симболичким значењем њиховог друштвеног положаја. Правила организована у разрађене системе приписују положајима у друштву (пре свега високим) својства друштвеног утицаја. "Најопћенитије, систем кодова "законом" је некога друштва, па био и најпримитивнији" (Parsons 1988:78).

Свако лично идентификовање, откривање одговора на питање "Ко сам ја?", јесте откривање и друштвеног ја, низа категорија и улога, које су уствари колективни идентитети. Друштвене улоге и културне категорије чине великим делом индивидуални идентитет – отац, супруг, херој, краљ, роб, пролетер. Лично ја састављено је од породичних, територијалних, класних, верских, етничких и полних идентитета. Да би колективни идентитет обухватио све становнике на одређеној територији, мора бити постављен на ширим основама но што су класни или идентитет заснован на економском интересу. Етнички и верски идентитет су управо упућени широј популацији, мада Вебер наводи примере верског идентитета који се поклапа са класним. Ипак, верски идентитет се заснива на сасвим другачијој основи од класног. Он се заснива на елементима културе – вредности, симбола, митова и традиција кодификованих у обичајима и обредима.

Потребно је уочити сличности и разлике верског и етничког идентитета. И како и један и други потичу из сличних културних мерила класификације, често се поклапају и јачају, мобилишу и одржавају заједницу, али се и разликују. Тај однос није једнозначан и због постојања различитих религија – универзалних и народних нпр.

Погрешно разумевање сопствене историје део је националног бића.

Ренан

Етнички и национални идентитет. Национални идентитет је један од основних видова идентификације у савременом друштву. Природа националне идентификације је веома сложена и апстрактна.

Монтескје је још у *Духу закона* приметио да религија, обичаји, облик владавине, клима, географске одлике, обликују дух једног народа. Касније се у области мисли о друштву трагало за одликама које једну друштвену групу идентификују као етничку.

Бранимир Стојковић у својој књизи “Европски културни идентитет” поставља питање да ли је идентификација на основу етничке и националне припадности превазиђена. Уверили смо се да то сасвим сигурно није случај, ако Балкан сматрамо делом Европе захваљујући његовом географском положају и цивилизацијском развоју. Бенедикт Андерсон, који у свом есеју о нацији као замишљеној заједници, покушава да да одговор на питање “зашто се посвуда бивање заједницом у политичком хоризонту надаје као бивање нацијом”, указује на неколико парадокса који збуњују теоретичаре национализма: “1. Објективна модерност нација у очима повјесничара, и с друге стране, њихова субјективна древност у очима националиста. 2. Формална универзалност националности као социокултурног концепта – у савременом свијету сватко може, мора и жели “бити” одређене националности исто као што “јест” одређеног пола - и, насупрот томе, неизлечива партикуларност њезиних конкретних манифестација, тако да је, по дефиницији, “грчка” националност *sui generis*. 3. Политичка моћ националиста и, с друге стране, њихово филозофско сиромаштво, па чак и несувислост...” (Андерсон 1998:16). Он предлаже дефиницију нације као замишљене заједнице, и то замишљене као ограничене и суверене. “Замишљена је зато што припадници чак и најмање нације никад неће упознати већину других припадника своје нације, па чак ни чути о њима, но ипак у мислима сваког од њих живи слика њиховог заједништва” (Андерсон 1998:18). Сличну констатацију у вези са етничким идентитетом много раније износи Вебер: “Етничка заједничност се разликује од “заједнице сродника” по томе што је управо, сама по себи, заједничност у коју се верује, а не “заједница” као група сродника, у чије битне црте улази стварно заједничко делање” (1976:327).

При дефинисању нације можемо користити објективне критеријуме (језик, заједничка територија, заједничка историја, културно наслеђе). Међутим, сами критеријуми који се користе недовољно су одређени, променљиви су. Стаљинова дефиниција је вероватно најпознатија дефиниција овог типа. Алтернатива објективној дефиницији је субјективна, била она колективна или индивидуалистичка, дакле дефиниција која би се ослањала на свест чланова нације о припадности. И једни и други покушаји, по

Хобсбауму, имају своја ограничења и недостатке, те отуда као своје становиште бира агностицизам. Он нације сматра двојним појмовима, конструисаним "одозго", који се не могу разумети уколико нису анализирани одоздо, тј. појмовима, претпоставкама, надама, потребама, жељама и интересима обичних људи, који нису нужно национално, а још мање националистички, оријентисани. "Службене идеологије држава и покрета нису водичи оне што је на уму чак ни најлојалнијим грађанима и подржаваоцима" (Хобсбаум 1996:18). Национална идентификација је увек комбинована са друштвеним идентификацијама друге врсте. Основно питање је како разликовати национални од осталих категорија колективног идентитета – верског, политичког, професионалног... шта је то специфично етничко које одваја "њих" и "нас", које су то "диференцирајуће културне црте".

Нација се, у ствари, ослања на елементе других врста колективних идентитета. Национални идентитет је сложени конструкт који се ослања на више компоненти – етничку, културну, територијалну, економску, правно-политичку. "То наговештава да наш појам националног идентитета, ма шта још могао садржати, укључује неко осећање политичке заједнице, колико год оно било незнатно" (Смит 1998:22). Политичка заједница подразумева бар неке заједничке институције и један кодекс права и дужности за све припаднике заједнице. Западни модел теоријског тумачења феномена нације још укључује и територију са којом се њени припадници поистовећују и којој сматрају да припадају. Тај западни или грађански модел, истиче, управо, територијалну припадност. "Домовина постаје складиште историјских сећања и асоцијација места где су наши мудраци, сведи и хероји живели, радили, молили се и борили" (Смит 1998:23). Поред историјске територије, Антони. Д. Смит истиче и правно-политичку заједницу, правно-политичку једнакост њених припадника и заједничку грађанску културу и идеологију као компоненте западног модела нације.

Незападни модел нације, Смит назива "етничким" моделом. Основно обележје овог модела је истицање заједнице рођења и родне културе. Нација је заједница лозе која води порекло од приписаних заједничких предака, а не територије. Место права у западном моделу, у незападном моделу преузима култура, најчешће језици и обичаји.

Конор дефинише нацију као најширу групу с којом људи верују да су повезани прадедовским пореклом. То снажно осећање фиктивног сродства је заправо нит која повезује националну идентификацију и етницитет. Етницитет упућује на групе, или народе, као потенцијалне нације. Етнице су ентитети који се налазе на претходном ступњу образовања националне свести. Смит посебну пажњу посвећује континуитету појединачних етницитета. Упркос променама и траумама, као што су освајања, поробљавања, размештање становништва, обраћање на нову веру, поједине етнице успевају да очувају осећање континуитета. *Етница и нација су за Смита различити појмови, при чему је нација везана за модерност.* Ипак оне имају

заједнички елемент "способност одржавања осећања једне заједничке историје и културе" (Путиња, Стреф-Фенар 1997:55). Етније су пре нација развиле осећај културног наслеђа и заједничке историјске судбине. Оне су развиле систем симбола и митова који њиховим припадницима прибавља убеђење да током генерације остају исти народ (мит о изабраном народу).

Битна обележја националног идентитета према А. Д. Смиту јесу: 1) историјска територија, тј. домовина; 2) заједнички митови и историјска сећања; 3) заједничка масовна, јавна култура; 4) заједничка законска права и дужности припадника нације; 5) заједничка економија. Аутор подвлачи дистинкцију између нације и државе, истичући да је држава везана искључиво за јавне институције, док нација представља културну и политичку спону, политички уједињује оне који имају заједничку историјску културу и домовину.

Идентитет је један облик друштвене организације заснован на категоријалном арбитражу којим се људи разврставају с обзиром на своје претпостављено порекло, облик који у *друштвеној интеракцији бива потврђен стављањем у оптицај социјално диференцирајућих културних знакова*. Веровање у *заједничко порекло* представља основу етничког идентитета. Етничке групе се напајају на заједничкој историји. "Историјско памћење на којем једна група заснива свој садашњи идентитет може се хранити успоменама на славну прошлост, или пак бити само сећање на заједничку угњетеност и патњу" (Путиња, Стреф-Фенар 1997:187). Етницитет је један од облика идентификације и као такав представља ресурс за друштвено деловање.

На социјалном плану етничке групе су један облик друштвене организације. Културни параметри етничког идентитета се јављају као традиција која се преноси с генерације на генерацију и омеђују културну садржину дате заједнице. "Извесна традиција слика, култова, обичаја, обреда и артефаката, као и извесни догађаји, хероји, пејзажи и вредности почињу да обликују својеврсну ризницу етничке културе, ризницу коју ће заједница селективно користити из генерације у генерацију" (Смит 1998:65). У предмодерним заједницама улогу социјализатора играју свештеници, писари и певачи, они "реинсценирају и кодификују традиције". Захваљујући тим "уједињујућим и опасујућим" механизмима постепено се изграђују "етничка језгра". "У краљевинама Лангобарда, Саксонаца, Шкота и Визигота битну улогу играло је осећање заједништва обичаја и лозе, упркос чињеници што многи њихови поданици нису припадали доминантној етничкој заједници. Ипак, те регне су у народној свести све више попримале обележја заједнице и обезбеђивале ујединујућу културну основу" (Смит 1998:66-67).

У антрополошкој литератури се израз етничка група употребљава да би се означила популација која се "(1) у великој мери биолошки одржава; (2) има заједничке основне културне вредности које се остварују у манифестно јединственим културним формама; (3) представља простор комуникације и

интеракције; (4) чини је скуп чланова који себе идентификују, а и у очима других бивају идентификовани као категорија коју је могуће разликовати од осталих категорија истог реда" (Барт 1997:216). Уколико прибегавају етничкој идентификацији да би категоризовали себе или друге у циљу интеракције, актери образују етничку групу у организационом смислу. Барт културне садржаје етничких дихотомија дели на *манифестне* – ношња, језик, стил, и *вредносне оријентације* – критеријуми моралности.

Вебер разликује три ентитета, то су *раса, етница и нација*. За њега су етничке групе оне групе људи које на основу сличности у спољњем изгледу или у обичајима, или и у једном и у другом, или на основу сећања на колонизацију и сеобу, гаје субјективну веру у заједничко порекло, тако да та вера постаје значајна за пропагирање формирања заједница. Разлике у обичајима он сматра пресудним у формирању "етничке заједничности".

Потребно је правити разлику између колективних културних идентитета у предмодерним и модерним временима. Отуда је потребно направити разлику између појмова етнице и нације, на основу неких димензија. Нација је територијална заједница, док у етници територија може бити и митска, фиктивна. Етнице и нације се појмовно поклапају у знатној мери, али, ипак, етничким заједницама недостаје неколико атрибута нације, између осталог, етничке заједнице не морају настањивати своју митску територију.

По мишљењу Јохана Хајзинхе, није било тешко доказати колико је неодрживо мишљење по коме су националне супротности биле стране средњем веку и то како је национална свест производ модерног доба и модерне државе. "Та осећања, пак, изникла су непосредно из тла племенског сродства, љубави према родној грудни, из језичке заједнице, целине морала и обичаја, и коначно, иако не мање важно, из оданости краљу" (Хајзинха 1996:37).

А. Д. Смит, такође, побија широко распрострањену идеју да је национални идентитет производ модерног доба. "Мада није спорно да је национализам идеологија искована у XVIII и XIX веку, остаје ипак да је он укоренен у етничким осећањима и везама чију је историју могуће пратити још од Сумераца и древних Египћана" (Путиња, Стреф-Фенар 1997:156).

А. Д. Смит наводи неке разлоге због којих тражи порекло нације у предмодерним етницама. Прве нације су се, по његовом мишљењу, обликовале на основу предмодерних етничких језгара, а због свог културног утицаја су представљале модел за развој будућих нација; други разлог је социолошка плодност етничког модела, док је трећи разлог Смитово мишљење да је етничка лоза гарантовала већу могућност опстајања једне нације, због развијене митологије и симболике историјске и културне заједнице.

Пре 1300. године у Европи се срећемо са етницама, док се ниједна заједница не приближава идеалном типу нације.

Смит етницу одређује кроз шест заједничких атрибута етничке заједнице:

(1) колективно властито име, (2) мит о заједничким прецима, (3) заједничка историјска сећања, (4) један или више диференцирајућих елемената заједничке културе, (5) повезаност с одређеном "домовином", (6) осећање солидарности код значајних делова популације.

Одређена друштвена заједница се више приближава идеалном типу етнице уколико има више наведених атрибута.

Указујући на мноштво различитих емпиријских феномена који се подводе под појам етницитет, поставља се питање има ли социолошких разлога да се све ове појаве подведу под исти појам. "Бројни аутори данас прихватају гледиште да постоје разне врсте етницитета – традиционални и нови (Gumperz 1989), интеракциони и реактивни (Hechter 1976), стварни и симболички етницитет (Gans, 1979, Mc Kay, 1982)" (Путиња, Стреф-Фенар 1997:136).

Посебно је занимљиво питање етничких промена, распада и опстајања. Комбинација неповољних спољних утицаја и богате унутрашње, "етно" историје, може допринети кристализацији и продужавању етничких идентитета. Покушавајући да открије оне "повратне силе" које дају кохезију осећању етничке идентификације и осигуравају му опстајање у времену, Смит истиче стварање државе, војну мобилизацију и организовану веру. Сматрамо да је судбина етничког распада мимоишла српско друштво (заједницу) у периоду ропства, тако да од ње није настао "етнографски споменик", него је и даље наставила да живи у колективној свести својих припадника.

2. Израз нација се везује за модерно друштво, док је термин етница везан за примитивна друштва. У том смислу, ова подела се везује за дихотомне моделе заједница – друштво. У оквиру инструменталног схватања етницитета (Гелнер) истиче се функција етничке идентификације у оквиру различитих типова друштва. У традиционалном друштву, етницитет служи за разликовање статуса и рангова, као и заснивање доминантних група.

Уколико је постојећи етнички идентитет био јачи и истрајнији, већа је била вероватноћа да ће се појавити нација која би се заснивала на том идентитету. По њему би се у симболизму модерних национализма могли пронаћи трагови старих митова о етничкој изабраности. "Другачије речено, етницитет је, у исти мах, вечит и контингентан – вечит је, стога што представља темељну чињеницу, вазда подложну активирању и мобилизовању, а контингентан зато што су услови и облици његовог јављања историјски одређени" (Путиња, Стреф-Фенар 1997:157).

Постоји огромна литература о етницитету, тврде аутори Филип Путиња и Жослин Стреф-Фенар, трудећи се да прикупе теорије о етницитету. Ипак, израз етницитет се пре користи као дескриптивна категорија која аутору омогућава да се бави неким конкретним проблемом, него као социолошки појам који је подобан за дефинисање предмета истраживања.

Питајући се о списку културних црта – идентификатора етничког идентитета Т. С. Елиот закључује да су то све карактеристичне активности и интересовања једног народа. Да би указао на разноликост црта, он набраја: Дан годишњих коњских трка код Епсوما, Хенли регату, Кауз – једрење, Дванаести август – празник протестаната у Ирској, финале купа, трке паса, билијар са чуњевима, таблу за пикадо, јоркширски сир, кувани купус исечен на комаде, цвеклу у сирћету, готске цркве деветнаестог века и Елгарову музику. Вебер истиче да у основи међугрупне диференцијације не морају увек стајати најбитније карактеристике. Неке културне карактеристике обдарене “амблематском” вредношћу почињу да се сматрају супстанцијалним атрибутима, разделницама између “нас” и “њих”, али не можемо предвидети које ће то црте постати. У том смислу, тек рад на конкретном материјалу нам допушта да одредимо које су то културне црте најважније као “белег групе”. Ипак, етничке диференцијације нису сасвим произвољне, и појава о којој Вебер говори нас не сме одвратити од проучавања унапред “означених” црта.

Културни садржај етничких дихотомија се, ипак, аналитички може сврстати у две равни: 1) манифестни знакови – које припадници етничке групе истичу да би показали свој етнички идентитет: ношња, језик, стил живота уопште, 2) основне вредности, критеријуми моралности.

Многа теоријска полазишта одређују однос културе и етничког идентитета. Социобиолошке теорије етницитет сматрају несводивом и универзалном чињеницом људског понашања, учешће у друштвеном животу сматра се по себи вредним, а сродство је корен етницитета. Етничка култура је само средство за максимизирање изгледа за опстанак и групну репродукцију. Етницитет као културни систем посматрају они аутори који сматрају да је то начин да људи једни другима укажу на међусобне разлике. "Према томе, предмет истраживања означен етницитетом јесте расветљавање културног садржаја и односа међу етничким категоријама стављен у погон у једном међусистему." Фредерик Барт (1997:211-229) под културом подразумева "ништа друго" до начин да се опише људско понашање, па закључује да постоје раздвојене етничке групе које одговарају свакој од тих култура. Он наглашава да је проблем емпиријских карактеристика и граница етничких група, као и низ теоријских питања које такво истраживање поставља, нерешен. Културне разлике, тврди он, могу опстати, упркос међуетничком контакту и узајамној зависности појединих група.

Значајно је питање постављања етничких граница. Оне су један од индикатора постојања етничког идентитета. Наиме, питање је – да ли губитак културе представља и губитак идентитета за једну друштвену заједницу. Постоје аргументи за и против. У неким случајевима приликом верског обраћења није се десила и дезинтеграција етничке заједнице. Смањивање културних разлика (што се у неку руку десило и са Србима у оквиру Турске империје) не значи и слабљење граница. Одржавање граница

уствари читује постојање етничког ентитета. Оно што одликује постојање етничког идентитета, јесу вредносне оријентације као и сплет норми који из њих проистиче и који је различит је за једну групу у односу на друге.

Улога етничке и националне идентификације је још увек значајна у модерном друштву. Иако нам се чини да је одговор на питање о националној идентификацији једноставан још увек се људи суочавају са чињеницом да је њихово осећање припадности нацији фрагилно и субјективно.

Литература

35. Андерсон, Бенедикт (1998) *Нација: Замишљена заједница*. Београд: Плато.
 36. Барт, Фредерик (1997) "Етничке групе и њихове границе", Путиња, Филип, Стреф-Фенар Жослин *Теорије о етничитету*. Београд: Библиотека XX век – Чигоја штампа.
 37. Вебер, Макс (1976) *Привреда и друштво*. Београд: Просвета.
 38. Parsons, Shils (1969) *Теорије о друштву*. Београд: "Вук Караџић".
 39. Parsons, Talkot (1988) *Друштва*. Загреб: "Аугуст Цесарец".
 40. Путиња, Филип, Стреф-Фенар Жослин (1997) *Теорије о етничитету*. Београд: Библиотека XX век – Чигоја штампа.
 41. Смит, Д. Антони (1998): *Национални идентитет*. Београд: Библиотека XX век – Чигоја штампа.
 42. Стојковић, Бранимир (1993) *Европски културни идентитет*. Ниш: Просвета.
 43. Стојковић, Бранимир (1999) "Европски, национални и културни идентитет", *Школа за демократију*. Ниш: ОГИ.
 44. Хајзинха, Јохан (1996) *Национализам и патриотизам у Европи на крају XIX века*. Нови Сад: Прометеј.
 45. Хобсбаум, Ерик (1996) *Нације и национализам од 1780*. Београд: "Филип Вишњић".
 46. Hobsbawm, Eric, Ranger, Terence (1983) *The Invention of Tradition*. Cambridge: Cambridge University Press.
 47. Hume, David (1978) *On Human Nature*. London: Fontana Books.
 48. Шушњић, Ђуро (1998) *Религија I и II*. Београд: Чигоја штампа.
- Danijela Gavrilović

Problems of Social Identity

Summary

The paper tries to examine the relations of the different types of social identifications and the attempts for their determination in social sciences. It specially emphasizes the ethnic, religious and national types of social identities, as the most common ones in the modern society. In spite of the process of integration in the modern world, these types of identifications still preserve strong emotional legitimacy and they are the most frequent answer to the question: 'Who are we?'

Key words: identity, ethnic identity, national identity, religious identity.